

Improvizator pride, se predstavi in prosi, da bi mu kdo pokazal kako stvar, o kateri bi on potem povedal jako ginljivo povest.

Znanec mojega očeta, že nekoliko vinjen, vstane in pravi, kazaje mojega pèsa, ki je pod mizo ležal:

„Tù vidite pèsa! Ta pes naj bo predmet vaši ginljivi povesti.“

„Kakor želite, naj bo!“ odgovori improvizator s prikonom in stopi na svoj oder.

(Dalje prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* *Mnogo lesic za steklino bolnih* se je prikazalo na Koroškem v 4 občinah. C. kr. okrajno glavarstvo Celovško je tedaj 22. dne u. m. ukazalo dotičnim županom, naj naročijo lovcem, ki imajo v onih občinah lov v najemu, da postrelijo vse lisice in tako ubranijo, da se živalim in ljudem nevarna bolezen brž ko mogoče zatara. — Pes, volk, lisica in mačka so živali, po katerih se steklina najbolj širi.

* *Mednarodni zbor zdravnikov vseh krajev svetá* za posvetovanje o koleri se je na Dunaji začel 1. dne tega meseca.

Naši dopisi.

Iz Ptnja 3. julija. — Žalostno novico imam danes poročati: slavnega jezikoslovca in pisatelja slovenskega Oroslava Cafa ni več! Že nekaj dni je bil jako zmešan, pravil je, da ga hočejo gospodje iz Maribora umoriti in v Dravo vreči in več takih zmedenih reči. Jutri bi bil moral odpeljati se s svojim zdravnikom v blaznico Graško, a predno se je moglo to zgoditi, je dobil v roke samokres in se vstrelil. Tužna majka Slava, ki zgubljaš svoje veljake družega za drugim! Nesrečni ranjki je bil 60 let star in je prav redno živel ter tičal večidel pri svojih knjigah. Bodi mu zemljica lahka!

V Gorici 5. jun. — Znano Vam je, da dvoje znanstev se ponaša — kakor onégova „Zukunftsmusik“ — z naslovom „prihodnostno znanstvo“: vremenoslovje (meteorologija) in statistika. Mene bi najbolj mikalo vremenoslovje, ko bi se mogel človek naravoslovja učiti brez matematike; al za poslednjo jez ne maram. Kaj pa hoče ves ta učeni (!) vvod? Nič — nego to, da smo že spet tam, kjer smo bili v prvi polovici junija: Zunaj v senci imamo + 27° R., v sobi, kjer „kujem“ ta dopis za „Novice“, pa + 23° R.! In vkljub temu se je ljubilo Tržaški „Taliji“ — priti nas obiskat. In tako je prav! Dandanes, ko smo vsi vojaki, grof in kmet, študent in — kaplan, mora znati človek tudi kaj prenašati, kakor na priliko kaki gimnastikarji ali Tržaške gospé — celó judinje! — ki se danes po naših ulicah sprehajajo. — Sicer pa naj Vam povem, da naša „gimnastica“ se ne udeležuje uradno sprejema Tržaških filodramatikov. Očetu županu je menda tudi — prevroče. — „Tombole“ pretekli ponedeljek se je udeležilo manj ljudi, ko družih let — in to zarad nezanesljivega vremena. — V zadevi učnega kmetijstvenega tečaja za ljudske učitelje vseh Primorskih dežel in iz Dalmacije, ki bode prihodnjega septembra in oktobra meseca v Gorici, bil je že dvakrat posvet. V dotičnem odboru sedé po 2 pooblaščenca iz dež. odbora, dež. šolskega sveta in iz odbora kmetijske družbe in pa vodja kmetijske šole. Predsednik tej komisiji je dvorni svetovalec baron Rechbach. — Poročevanje o nevšečnih dogodkih na tukajšnjem gimnaziji (en profesor je odstavljen, eden pa bo prestavljen) bode prepu-

ščeno drugim bolj izvedenim dopisnikom. Bolje bi bilo, da bi se umazano perilo ne pralo o belem dnevu pred ljudmi. Sicer pa — vsaka glava ima svojo pamet.

Iz Trsta 3. julija. — Telegrafsko vodstvo naznanja, da se je dne 29. junija v Voloski in 4. julija v Kanalu odprla nova brzojavna telegrafska postaja z omejeno dnevno službo.

Iz Celovca 4. julija. — Pri nas dozda nismo imeli še nobene posebne politične demonstracije. A velikomemški duh, ki se povsod šopiri, kjerkoli le količkaj tal najde, jel je tudi pri nas rogoviliti. Naša prostovoljna požarna straža je obhajala 28. in 29. junija svojo deseto obletnico in k tej slovesnosti povabila v Avstriji društva enakega poklica. Ta društva pa, ki, kakor vsaka nemška institucija, se rada bahajo zlasti „in den deutschen Vororten“, kakor imenujejo vsako gnjezdo, kjer je par nemcev, so tej svečanosti dala ime „šesti zbor nemških požarnih straž“, in se zbrala v Celovcu, pa le v jako pičlem številu. Sprejem došlih zastopnikov na kolodvoru je bil vkljub vročine zeló mrzel, ne enega „hoch“ ni bilo slišati, marveč ljudje so zijali in gledali tuje prikazni s čudnimi čeladami, na katerih so vihrali rudeči in rumeni konjski repi. Mesto je bilo nekoliko okinčano z zastavami; največ jih je bilo črno-rudeče-rumenih (pruskih) in novo-nemških črno-belo-rudečih; Avstrijska je bila tù pa tam kaka v kotu skrita, menda zato, da bi je nihče ne zapazil. Na ta način, se vé da, je bil shod demonstrativno pruskonemškega značaja, in Hrvatje, katerih je na povabilo tudi nekoliko prišlo, so zeló pisano gledali, ko so zapazili ta „nepolitični“ značaj shoda dobrodejnega (ka-li?) društva. Da bi pa ljudstvu vendar-le pokazali, kaj znajo, so napravili gasilno vajo, katera je bila pa tako revna, da rajši molčim o njej; vendar so se dali vsi na orodji in strehi fotografirati, menda v večni spomin tega, kar — ne znajo. Načelnik naše požarne straže, g. Jergič, se je pa na večer še posebno s tem odlikoval, da je z — menda že vsled prevelikega „gasenja“ — hripavim glasom v gostilnici pri „Sandwirth-u“ energično goste, ki niso imeli čelad, ven gonil. O drugih nerodnostih, ki so se godile, ne bom govoril, le to še pristavim, da se je ta shod Celovčanom prav — čuden zdel. — Deželni namestnik je naznanil z ukazom 15. junija vsem duhovnim uradom po Koroškem, da se imajo duhovniki za Stremajerjeve groše oglašiti do 31. julija. Prošenj ni treba vlagati po škofijstvu, marveč se oddajajo naravnost vladi, katera ima tudi določevati — in sicer brez vprašanja de škofijstva ali duhovnih uradov — kdo je podpore vreden, kdo ne. Se vé, da je bo vreden le tisti, ki se je „politično dobro“ zadržal. Po vsem tem pričakujemo, da se bo malo duhovnov za to „podporo“ oglasilo.

V Trnovem 1. julija. (O sviloreji.) Sviloreja daje dober dobiček, če je vreme za njo ugodno, in se ima dobro seme ter se ravná umno s črviči. Skusil sem to jaz letos, kupil sem namreč pri kmetijski družbi 1½ lota semena in nadjam se dobiti zdaj 1 cent lepih zdravih kokonov. — Zanimati utegne svilorejce nenavadni dogodek, da so gosenice pred prvim levenjem tri tedne jedle. Koristno bi bilo za naše posestnike, ko bi se bolj pečali s svilorejo, katera bi jim prinesla lep dohodek. Pri tej priliki pa tudi naznanjam, da jaz rad vstrežem z dobrim in zdravim semenom, katero se pa tudi dobi pri kmetijski družbi v Ljubljani.

Anton Vrbančič.

Draga. — 21. junija volil je naš novo izvoljeni občinski odbor za župana Franceta Pajka in za svetovalca Janeza Zajca in Franceta Mehle-ta.

Bukovica. — 25. junija se je naš novi občinski odbor prvokrat snidel in volil za župana Antona Kova-

čič-a, za svetovalca pa sta bila izvoljena France Strmec in Janez Miklavčič.

Ježica 4. julija. (*Javna zahvala.*) Tukajšnji krajni šolski svet se presrečno zahvaljuje slavni c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani za lepo zbirko vrtnarskega orodja, ki ga je tukajšnji šoli nakloniti blagovolila. — Šolska mladina se tukaj prav vspešno v sadjereji podučuje. Posebno si tudi prizadeva zatirati škodljive mrčese; kakor vsako leto se je tudi letos že več tisoč škodljivih metuljev pokončalo.

Krajni šolski svet na Ježici.

Ig. Cunder, predsednik.

Iz Ljubljane. (*Iz seje deželnega odbora 3. julija.*) Cestnemu odboru Metliškega okraja se je dovolilo 1000 gold. posojila iz deželnega zaklada za napravo novega mostu čez Lahino v Primostku. — Na poročilo cestnega odbora v Velikih Laščah se je sklenilo, da se okrajna cesta čez Sliviško goro začne še le prihodnjo spomlad delati. — Namesto umrlega notarja Jan. Irkiča je deželni odbor postavil lekarničarja Friderika Bömhes-a v Krškem za svetovalca okrajnega šolskega sveta v Krškem.

— (*Politično društvo „Slovenija“.* Govor dr. Coste v seji 11. junija t. l. — Konec.)

Politiške demonstracije. Naj marljivejše je delal mestni odbor na tem polji. Prva priložnost se mu je ponujala precej pri nastopu nove dobe maja meseca 1869. leta vsled žalostnega dogodka na Jančjem. Mestni odbor je izrekel hvalo vojakom, da so branili nemške turnarje, in je poslal spomenico ministerstvu, ki je pa bila tako enostranska in krivična, da je zoper njo izdelal ne samo odbor našega političnega društva „Slovenija“, nego tudi deželni odbor Kranjski posebna pisma, in sicer deželni odbor naravnost na ministerski svet. Županu dr. Suppanu pa se je potrebno zdelo braniti mestni odbor zoper občno mnenje, da je namen te spomenice bil, izprositi od vlade za Ljubljano, ali celó za vso Kranjsko izjemni stan.

4. januarija 1870 je sklenil mestni odbor peticijo do presvitlega cesarja, naj se v moči ohrani državna ustava.

Ko je padlo ministerstvo slavnega rojaka našega grofa Hohenwarta, je mestni odbor v dokaz svoje hvaležnosti izvolil grofa Beusta za častnega meščana.

15. svečana 1872 je mestni odbor sklenil prošnjo do državnega zbora zaradi direktnih volitev in sicer zavoljo tega, „ker je čas tej misli ugoden in ker so tudi druge nemške občine enake prošnje sklenile“. Marca meseca 1873 je pa mestni odbor sklenil dvakrat zahvalna pisma zaradi potrjenosti postave o direktnih volitvah.

Finančne zadeve. Vse potrebe mesta so se povikšale; treba je bilo toraj mestnemu odboru tudi za nove dohodke skrbeti.

Sklenilo se je prodajati mestna posestva na močvirju. A deželni odbor za to potrebnega privoljenja ni dal, ker je prepričan bil, da se ta posestva sedaj ne bodo dala po dobri ceni in po vsi vrednosti prodati. Kaj pa stori potem mestni odbor? Sklene, da se imajo ta posestva ne naenkrat, ampak vsako leto le en del tako prodajati, da cena ne bode presegala 10.000 gold. Po našem mnenju je ta sklep zoper mestno ustavo, in bi bila vlada opravičena, ga uničiti. In to je tudi naravno. Če dežela in deželni zbor nimata pravice, najmanjšega dela svojega premoženja brez privoljenja cesarjevega oddati, kako bi potem mestni odbor posestva v vrednosti 40—600.000 gold. sam lahko po vsaki ceni prodal! Pa tudi skrb deželnega zbora se je skazala kot popolno opravičena. Vsa ta posestva so se prodala po jako nizki, nekatera tudi po prenizki ceni!

Da se otrese mesto oskrbovalnih stroškov za svoje bolnike, je dvakrat pravdo pričelo zoper Kranjsko deželo pri državni sodnji. Prvič je tožba bila popolnoma odbita, in tudi druga tožba je bila le deloma uslišana.

Stroški so pa zmiraj rastli in primanjkljej je postal zmiraj večji, tako da je mestni odbor sklenil loterijsko posojilo 1½ milijona, katero se pa ne bo dalo izpeljati zaradi slabega denarstvenega stanja našega cesarstva. In to bode morda sreča za mesto na dvojno stran. Prvič, ker je mesto dobilo 100.000 gold. kot kavcijo, katera zapade, ako se loterijsko posojilo do 1. prosenca 1875. leta ne izvrši. In drugič, ker bi plačilo tega posojila mesto ob svojem času vendar-le preveč težilo.

Mestni blagajnik, nesrečni Gajdič, je mesto obškodoval za 6100 gold.

Konec leta 1873 pa so se sklenile sledeče mestne priklade:

- 10percentna priklada na vse davke za šolske zadeve;
- nova taksa za ogledovanje mesa;
- povikšala se je taksa za podeljenje pravice meščanstva od 10 na 20 gold.

Kako je denarni stan mesta Ljubljanskega, pa najbolj kaže sledeča primerjava gospodarstva mestne blagajnice po računu 1866. in po proračunu 1874. leta.

Dohodki.

	1866:	1874:
Dac	33548 gld.	91272 gld.
Takse	1948 „	1490 „
Doneski, povračila	51734 „	1578 „
Dohodki zemljišč	7856 „	5912 „
Prodana priprava	1968 „	500 „
Dohodki od Podturna	— „	4992 „
Obresti	19 „	48 „
Mestna priklada	— „	11200 „
Neprevideni in različni	82673 „	8373 „
Površna posojila	2528 „	— „
Vojaška gostaščina	3958 „	4738 „
	<hr/>	<hr/>
	186236 gld.	130103 gld.

Stroški.

	1866:	1874:
C. k. davki	1544 gld.	1761 gld.
Ustanove	2302 „	2055 „
Učilnice	7082 „	17043 „
Doneski	977 „	537 „
Plača uradnikov	8950 „	14576 „
Plača mestne straže in služabnikov	3889 „	11700 „
Pokojnine	6405 „	8027 „
Priboljški	126 „	2076 „
Opraviška priklada	1600 „	1500 „
Remuneracije	75 „	2641 „
Uradne potrebe	2803 „	100 „
Popotni stroški	317 „	4322 „
Zdravstveni stroški	5198 „	2800 „
Preskrbovanje v bolnišnici	7985 „	1121 „
Varstveni stroški	4536 „	15020 „
Zdržavanje ulic, mostov itd.	22624 „	2607 „
Zdržavanje Podturna	— „	5000 „
Mestno snaženje	1930 „	8000 „
Mestna razsvetljava	9468 „	1140 „
Stroški daca	315 „	240 „
Močvir	3716 „	1040 „
Nakup novega orodja	1023 „	600 „
Stroški gašenja	475 „	

	1866:	1874:
Vožnina	11 gld.	30 gld.
Posojila	2239 „	— „
Vojaško stanovanje	8408 „	5744 „
Nove stavbe	19066 „	48400 „
Neprevideni stroški	5241 „	4127 „
Dolgovi	49545 „	15891 „
	<hr/>	<hr/>
Stroški	178806 gld.	178196 gld.
Dohodki	186236 „	130103 „

Presežek leta 1866 7430 gld. —
Pomanjkanje leta 1874 48093 gld.

In tako sklenem ta pregled, sodbo pa prepustim meščanom, ki naj sami izrečejo, ali so zadovoljni ali ne.

— (*Snop izvrstne domače rži*) je g. Anton Permè, posestnik in pek Ljubljanski, poslal družbi kmetijski na ogled. Res je ogleda vredna! Velika je kakor velik mož in bogata lepega klasja — tedaj plodna na zrnji in obila na slami. Gosp. Perme prideluje to rež že tretje leto na Ljubljanskem polji blizo sv. Kristofa. Snop, ki tehta 20 funtov, se vidi v pisarnici družbe kmetijske v Salendrovih ulicah.

— (*Česar je iskal, skupil je gosp. Emerik Mayer, trgovec v Ljubljani*) v tožbi zoper gosp. Zupana, stolnega dekana Ljubljanskega. Kakor je že našim bralcem znano, je gosp. Čuček, po „Brenceljnu“ znan sodnik pri Ljubljanski mestni in okrajni sodnji, obsodil dvakrat gospoda Zupana zaradi razžaljenja Emerik Mayerjeve časti po neki „listnici“ na 4 dni zapora ali 20 gl. kazni. Ker se je zoper drugo razzodbo pritožil gosp. Zupan, je bila te dni obravnava pri deželni sodnji čez to reč, v kateri je bil gosp. Zupan popolnoma nekrivega spoznan, a gosp. Emerik Mayer obsojen, da plača vse stroške te pravde. Iz obravnave ste zanimivi posebno dve reči; prva je bila račun gosp. Broliča, Mayerjevega zagovornika, za zastopanje gosp. Mayerja pri sodnijskih obravnava. Da svet vidi, kako zna ta zagovornik računati, naj mu tu podamo nekatere vrste iz njegovega računa. Za spis tožbe je računil 50 gld., za nazočnost svojo pri obravnavi pred okrajno sodnijo (kar je trpelo k večjemu eno uro) 80 gold. itd.; na ta način je spravil skup 230 gold., katere bi bil moral plačati gosp. Zupan, ako bi bil obsojen. Tako računil gosp. Brolich! Slovenci, le k njemu, kedar ima kdo kako pravdo! — Druga zanimiva reč je pri obravnavi razkrit način, kako je „mnogospoštovani“ gospod E. Mayer osmodil gospoda brata (V. C. in M.) Zupana za fabriko dratenih žebeljev, katera mu zdaj mnogo nese. Zato je pa g. E. Mayer tudi bogat in ne bo mu tako težko plačati Brolichov „majhen“ račun, kakor na pr. gosp. Zupanu, katerega je hotel g. E. Mayer pogubiti zavoljo „listnice“, ki je, kakor je dokazano, g. Zupan še pisal ni. Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade! „Wai geschrien! Gott über die Welt!“

— (*Češnjev sejm v Ljubljani*) se ni nič kaj obnesel; kupcev malo, ker ni denarja. Konj je bilo mnogo prignanih, pa malo prodanih, pač pa so zunanji kupci pokupili mnogo volov. Na Dunaj jih je šlo 80, v Gradec 40, na Koroško 60. Cena je bila nizka, ker ljudje nimajo krme. Kupčija z blagom malo boljša kakor sploh tržne dneve.

— (*Shod Ljubljanskih rokodelcev*), katerega je sklicalo pretekli četrtek društvo „Slovenija“ v dvorani čitalnice Ljubljanske, da se napravi pritožba do ministerstva prava zoper delanje po kaznilnicah, ni bil posebno dobro obiskan, a razgovor vendar-le živahen. Dr. Costa je bil po predlogu g. Regalija voljen za predsednika. Govorilo je več rokodelcev in obrtnikov, ki so vsi to-

žili, da se jim po kaznilnicah godí strašna škoda, ker so postale prave „fabrike“; med drugimi je znano, da samo za bukvozna dela zaslužijo po 125 gold. na mesec. Če bo to še dalje trpelo, ne bodo mogli rokodelci ne preživiti svojih rodovin, ne plačevati davkov. Delati jetniki morajo, a delajo naj taka dela, s katerimi se obrtnikom in rokodelcem konkurencija ne dela. Pri vsem tem pa živé ko knezi, deželni jedi, na pr. fižola in žgancev še jesti nočejo. — Slednjič se sklène voliti poseben odbor, ki ima sestaviti peticijo do ministerstva prava. V ta odsek bili so voljeni gg.: dr. Costa, Hinterlechner, Regali, Pakič, Gerber. Ko bo peticija izdelana, se bo dala vsim obrtnikom, da jo podpišejo. — Mi temu poročilu pristavimo le še to-le: Potezati se za blagor rokodelcev Ljubljanskih bi bila sicer naloga Ljubljanskega državnega poslanca dr. Schafferja; al ker se je ta mož bolj pečal z veliko politiko in verskimi postavami, ni imel časa potegniti se za male ljudi, namreč rokodelce in obrtnike, čeravno je med njimi tudi nekaj njegovih volilcev.

— (*Škandal s trompetami in pavkami pod „Rozenbahom“ v četrtek.*) Napovedani „Kinderfest“ izostal, namesti njega neumni govor Giulelma o ustavi, o potrebi orožje nositi, ne Čehov ne Slovencev, kaj ne? le Prusjake!! In tega mojstra je vodja Ljubljanske realke udinjalo za turnlehrera v šoli, dokler ga ni deželni šolski svet zapodil, ker še Avstrijsk državljan ni. Turnerji nemški naj ga imajo, da ga bodo siti — al za šolo tak človek ni.

— (*Pobirki iz časnikov.*) Kar so zadnje „Novice“ povedale o knezu Metternichu in njegovemu spremljevalcu vitezu Vestenecku, je resnično, to potrjuje dopis v včerajšnjem „Slovencu“ in pa neko „pjasnilo“ v „Laib. Ztg.“, katera ima zmiraj nehvaležno nalogo, da mora zagovarjati vsak greh kake vladne osebe. Da se je vitez Vesteneck tako viteško obnašal, in sicer vpričo kneza Metternicha, to je tedaj res. Zdaj nastane le vprašanje: kaj se bo s tem energičnim možem zgodilo? Po naših priprostih mislih je vlado zelo zelo prostituiral, kajti da bi se vladne osebe smele tako obnašati, tega vendar-le še ne verjamemo. — „Laib. Zeitg.“, „Tagblatt“ in „Narod“ (kako lepa zmes!) hvallijo gosp. knezoškofa Ljubljanskega nadjaje se, da bo spravil nove verske postave na Kranjskem v veljavo in sicer če že zaradi družega ne, vsaj zato, da ostane na škofijskem prestolu. Ali takošna hvala gospoda knezoškofa bolj žali ali veseli, ne bilo bi težko razzoditi.

— (*V „pratiko“*) za leto 1875 se bodo tudi letos oznanila sprejemala. Ker nobenega slovenskega časopisa ne izhaja toliko iztisov kakor pratike, katere se najde v vsakem mestu, vasi in celo malem selu več iztisov, je jasno, da se nji pridjana oznanila trgovcev, obrtnikov itd. najboljše občinstvu naznanjajo. Gledé na vse to priporočamo občinstvu, naj se zaradi oznanil ali inseratov obrne na tiskarno Blaznikovo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Česka. — Pri volitvah za deželni zbor Česki v kmetijskih občinah so staročehi 3. dne t. m. sijajno zmagali. „Mladih“, katerih se je odcepilo 28, je voljenih le 6, pa 2 ustavoverca, zadnja vsled prizadevanja „mladih“. Ravno tako so zmagali staročehi 6. t. m. v mestnih občinah. Natančnega poročila dozdej še nimamo. Slava narodu Českemu!

Listnica vredništva. Gosp. L. H. v L: Oboje poslano prejeli; porabili bomo, kar je za nas; hvala! „Novice“ se vam bodo pošiljale.

Odgovorni vrednik: Alojzi Majer. — Založnik: Jožef Blaznikovi dediči v Ljubljani.

 Današnjemu listu je priloženo vabilo k naročevanju Dimiceve „Geschichte des Landes Krain“.